

TECAVE

(II. Mózes 27.20. – 30.10.)

A **pusztabéli** Szentély felszereléseit, és a papok ruházatát írja le részletesen. Szó esik az Urim Vötumim nevű csodaszekentyűről, amelynek segítségével a főpap vitás kérdésekre isteni választ volt képes kérni. Ez a szakasz nem említi Mózes nevét, melynek a kommentátorok különböző magyarázatokat, értelmezéseket adnak.

Szó esik az örökmécsesről, melynek estétől reggelig kellett világítania, hogy éjjel és nappal világosság legyen a Szentélyben. Érdekes módon, Mózes neve nem hangzik el ezen a héten. Ennek oka az, hogy amikor az aranyborjú bűne miatt engesztelésért könyörgött Mózes, azt kérte az Örökkévalótól, hogy ha nem teljesíti a kérését, hagyja ki az ő nevét a Könyvből. Az Örökkévaló megbocsátott, de Mózes kívánsága mégsem volt következmény nélküli. Egy szombaton nem hangozhat el a neve a zsinagógákban. A hetiszakaszban a legfontosabb téma a papi öltözék ismertetése. Pontosan meghatározott ruhadarabokat öltöttek fel a papok, sem több, sem kevesebb nem lehetett rajtuk. Fejükön fejfedő volt. Innen ered az a rabbinikus szabály, amely kötelezővé teszi a fej befedését.

Hetiszakaszunk a főpap ruházatának leírásával foglalkozik. Minden ruhadarab szigorú leírás szerint készült. Az arany és kék színek domináltak. Nem hiányzott a bíborvörös sem. A főpap ruházatának fontosságára mutat, hogy a római uralom idején maga a római kormányzó tárolta a főpapi öltözetet, amit csak különleges alkalmakkor – mint például Jom Kippur napján – adott ki használatra. A főpapi öltözéken bővelkedett a színarany, csengettyűk, ruhaszegélyek, mellvért formájában. De egyszer egy esztendőben, Jom Kippur napján, amikor be kellett menni a Szentek Szentjébe, a főpap levetette az aranyban dúskáló ruházatát, és egyszerű, fehér gyolcs ruhaneművel cserélte fel azt. Az arany a pusztai aranyborjúra emlékeztetett és a főpap a nép bűnbocsánatáért könyörgött. Nem volt hát ildomos, hogy a pusztai nép legfőbb bűnére emlékeztessen. Az egyik legérdekesebb főpapi ruhadarab az aranyos mellvért, a Törvény vértje volt. Aranyos keretben négy sorban volt elhelyezve 3-3 drágakő (smaragd, opál, ametiszt, stb.) A 12 drágakőbe Izrael 12 törzsének neve volt belevésve. Elgondolkoztató a kérdés, miért kellett a főpapnak a 12 törzs nevét egy csokorba kötve viselni, éppen amikor a Szentélyben teljesített szolgálatot. Talán arra mutat az isteni utasítás, hogy a főpap imádsága csak akkor lehet hatásos, ha egységben tudja a nép 12 törzsét. A nép életének ez a legnagyobb értéke, a nép egysége, részeinek összetartozása és összetartása jutott kifejezésre jelképesen a főpap által viselt mellvértben. Csak ha a főpap úgy érezte, hogy mögötte áll egységesen Izrael népe, csak akkor lehetett könyörgő imája a bűnbocsánatért hatásos. Testvérgyűlölet, törzsi viszálykodások, egymás iránti irigykedés, rágalmozások és becsúrlések csak gyengítették a főpap könyörgését. Az igazi főpap szerette a népet és a nép szerette őt. De volt más szerepe is a Törvény Vértjének. Az volt az "Urim Vtumim" ("igazi fény"), mely órákumulánsként szolgált Izrael nehéz óráiban. Azon keresztül kért a főpap vagy a király égi tanácsot háborúk kimeneteléről vagy egyéb sorsdöntő kérdésekről. S az égi hang csak akkor válaszolt, ha a nép arra érdemes volt cselekedeteiben, viselkedésében. Példa erre Saul király esete, aki igaztalanul üldözte Dávidot. Isten segítségét kérte a filiszteusok ellen, de "Isten nem válaszolt neki sem álomban, sem az Urim által". A főpap mellvértje néha hiába jelképezte a nép egységét, és az Urim Vtumim sem közölte mindig Isten akaratát. Mert az idők folyamán sok főpap nem volt méltó a Törvény Vértjének viselésére. Vonatkozik ez a görög-szír uralom korában élt áruló főpapokra, mint Járón és Menelaosz, akik pénzért vásárolták meg Antiochustól állásukat. A főpapi öltözék kötelezte annak viselőjét. De Áron kései utódai közül sokan meggyalázták azt. Hetiszakaszunk a főpapi és papi ruhák leírása után utasításokat közölt Mózesrel, hogy milyen szertartások keretében iktassa be Áront és fiait a papi szolgálatba. A Talmud Áronban látja a békét kedvelő és kereső, az embereket szerető főpapi ideált.

Miért maradt ki Mózes neve Tecává hetiszakaszból? Ez a hetiszakasz abban különbözik a Tóra más szakaszától, hogy hiányzik belőle valami, ami Smot-tól kezdve minden más szakaszban megtalálható: Mózes nevének említése. Attól kezdve, hogy először megjelenik a Tóra szent lapjain a kisbaba a nílusi nádasban egy kosárban ringatózva, Mózes neve számtalanszor említésre kerül mindenféle kontextusban. Azonban ezen a héten nem. Miért? A Talmud azt mondja: mikor Mózes igyekszik rávenni az Örökkévalót, hogy megbocsásson a zsidó népnek az aranyborjú bűnéért. Az Örökkévaló nyilvánvalóan nem bocsátott meg teljesen, Mózes nevét pedig mellőzi a Tóra egy részében, ebben a hetiszakaszban. Az Örökkévaló bizonyára nem véletlenszerűen választotta ki ezt a szakaszt. Milyen üzenetet hordoz az, hogy a Tecává szakaszra esett a választás? A megoldást ott kell keresni, hogy Mózes a valaha élt legnagyobb prófétaként tartjuk számon. Miben különbözött az ő prófétai nagysága másokétól? Maimonidesz úgy magyarázza, hogy Mózes spontán próféciaival lett megáldva. Más prófétáknak extatikus állapotba kellett kerülni, mielőtt képesek lettek a próféciaira. A Királyok Könyvében olvashatunk Elisháról, aki zenészt hívott, hogy segítsen egy magasabb szintű tudatállapotba kerülni. Mózesnek azonban nem kellett különösebb előkészület. Mindig természetesen és könnyedén tudott kommunikálni az Örökkévalóval. Jámborsága és becsületessége által olyan spirituális szintre fejlődött, hogy külső ösztönzés nélkül is állandóan képes volt a próféciaira. Az e heti szakasz

kiemeli egy külsődleges stimuláló eszköz jelentőségét, az öltözködés spirituális szerepét. Bizonyosan a papi öltözet, melyet ebből a szakaszból ismerünk meg, teszi a főpapot főpappá. Mikor felöltötte a szent öltözetét, a papi szentséget is magára vette, ami nélkül nem lett volna képes elvégezni a templomi szolgálatot. A Talmud szerint azt a főpapot, akinek akár csak egy dolog is hiányzott az öltözetéből, nem lehetett főpapnak számítani a szolgálat szempontjából. Azaz a papi öltözék a külső eszköz a szentség állapotának eléréséhez. Ennek fényében érthetjük meg, hogy miért a Tecáve szakaszt választotta az Örökkévaló Mózes nevének mellőzésére. Nemcsak a ruhákra vonatkozó törvények nem vonatkoznak Mózesre, hanem a ruhákhoz kapcsolódó koncepció sem. Annyira tiszta és szent volt, hogy prófétai szentsége a lényé része volt, nem egy időlegesen magára vett feltétel. Mi nem várhatjuk el magunktól, hogy elérjük Mózes vagy más bölcsek spirituális szintjét, mégis követhetjük őket saját képességeink szerint. Meg kell találnunk magunkban azokat a tulajdonságokat, amelyekben személyesen kimagaslunk – legyen az a kedvesség, a jótékonyág, törődés a betegekkel vagy bármi más –, és ezt mélyen integrálnunk kell személyiségünkbe, hogy lényünk része legyen. Ez nem igényel időt, erőfeszítést, csak szellemi és érzelmi energiák investálását. Ennek a befektetésnek garantáltan bámulatot haszna van.

A Talmud szerint a különböző papi ruhák más-más bűnök feloldozására szolgálnak. A köpeny például segít abban, hogy letörölhessük a láson hárát, azaz a negatív beszéd bűnét. A Maharal megmagyarázza, hogy általánosan mi a kapcsolat a láson hárát és a papi öltözékek között, valamint azt is, miféle speciális összefüggés van a láson hárát és a meil között. A Maharal két dologra mutat rá. Először is a papi öltözékek a papi intézményt jelképezik, a papok pedig megerősítik bennünk annak a koncepcióját, hogy bizony a zsidóságon belül különböző szerepek léteznek. A judaizmus szerepközpontú vallás. Ez persze politikailag nem elfogadható a mi egalitáriánus társadalmunkban. Az amerikai ideológia szerint mindenki egyenlő, és mindenkinek azonos jogai, szerepei, illetve lehetőségei vannak. Az Amerikai Egyesült Államokban mindenkiből lehet miniszter. A Klál Jisráél (a zsidó közösség) másképp működik. Nem mindenki lehet főpap, kohén gádol. Az ember, amennyiben nem levita származású, nem lehet csak úgy kapuór a Szentélynél. A Klál Jisráél szerepközpontú vallás. Ez mind a férfiakra, mind a nőkre vonatkozik. Más meghatározott szerepe van a nőknek, és más a férfiaknak. Ez viszont olyan elképzelés, amely egyre kevésbé népszerű a nyugati társadalmakban. A Maharal azt mondja, hogy a láson hárát, a negatív beszéd egy része abból a tényből ered, hogy az emberek nem akarják elfogadni, hogy a különböző szerepek különböző személyiségeket kívánnak meg. Rengeteg láson hárát származik abból, hogy nem vagyunk eléggé toleránsak más emberek szerepeivel. Nem tudjuk megváltoztatni azt a tényt, hogy csak azért, mert másképp csináljuk a dolgainkat, vagy különbözünk a szomszédainktól, esetleg másképp érezzük magunkat – az ő érzéseik, szerepeik is teljesen mások, ám ugyanannyira elfogadhatók, érvényesek lehetnek. Egyes embereknek természetes hajlamuk van arra, hogy báál cheszeddé, azaz nagyon jólelkű és törődő személlyé váljanak. Tegyük fel, hogy egy ilyen ember találkozik valakivel, és szívességet kér tőle, ez a valaki pedig elutasítja a kérését, mire ő neheztelni kezd rá. Lehetséges, hogy az elutasítás annyira megviseli, hogy a csalódottságát megosztja másokkal, és láson hárát terjeszt arról a személyről, aki cserbenhagyta. Az az igazság, hogy bár segítőkészek és kedvesnek kellene lennünk akkor, amikor szívességet kérnek tőlünk, különböző emberek, mégis másképp, másféle érzések és másféle mérce alapján fogják gyakorolni a cheszedet, a jólelkűséget, önzetlenséget. Rá kell ébrednünk, hogy a földön különböző emberek élnek, nem mindenki olyan, mint mi, épp ezért nincs is jogunk másokat kritizálni. Vannak olyanok, akik képesek leülni és egész nap tanulni. Másoknak húszpercenként szünetet kell tartaniuk. Aki persze rendelkezik az előző képességgel, azt lehet dicsérni, viszont másokat, akik nem, nem ildomos kritizálni. A papi ruházatok azok, amelyek tudatosítják bennünk, hogy a Klál Jisráél igenis szerepközpontú vallás. El kell fogadnunk, hogy vannak különböző hivatások és személyiségek az egyének között. Különösen a köpeny (meil) volt olyan ruhadarab, amely jóvátette az elkövetett láson hárát. A Maharal úgy magyarázza, hogy a meil volt a leginkább feltűnő darab. Kék (techélet) anyagból készítették. Amikor valaki a meilt látta, akkor a mintázatból is arra következtetett, hogy bizony egy „techéletből” készült anyagot lát. A techélet szín pedig képes arra, hogy egy asszociációsorozatot indítson be. A techélet látványa emlékeztethet minket a tengerre. A tenger az égre, az ég pedig a szent trónusra, a Kiszé hákávodra. Tehát a techélet anyag látványa az Örökkévalót juttathatja az eszébe. A Maharal azt mondja, hogy ez a kapcsolat a meil és a láson hárát között. Elég sok láson hárát esetében azzal kell valamit kezdenünk, amit az elménk automatikusan meglát. A meil az elme gyorsaságát demonstrálja. Az elme gyorsabb is lehet, mint egy számítógép. A láson hárát ott kell kezelni, ahol az ember tudata lakozik. Képesek vagyunk egy másik embernek mind a jó, mind a rossz oldalát meglátni. Lehetséges, hogy a láson hárát nem is igazán azért számít bűnnek, mert a rosszat nyilvánítjuk ki, mint inkább azért, mert felfedezzük a másikban a rosszat. Csakúgy, mint ahogy törekszünk arra, hogy a kékről a mennyei trón jusson eszünkbe, úgy egy másik emberről is feltételezhetnénk a jó szándékot és fókuszálhatnánk a pozitív személyiségjegyeire. Viszont választhatjuk a másik utat is, gondolhatunk csak a negatívra is. Mindenkinek vannak jó és rossz vonásai. A kérdés csupán az, hogy mire figyel fel az ember: arra, ami a társában jó vagy arra, ami rossz? Arra, hogy a pohár félig tele van vagy arra, hogy félig üres? Láson hárát olyan emberek mondanak, akik saját magukban a negatív érzéseket mélyítik el. A meil azt tanítja a számunkra, hogy pozitív kapcsolatot alakítsunk ki azzal, amit vizuálisan befogadunk. Amikor találkozunk valakivel, meg kell próbálnunk meglátni benne a jót, a Celem Elokimot, az Örökkévaló képét. Meg kell próbálkoznunk azzal, hogy a negatív vonások, a gonosz felett átsikoljon a tekintetünk.

HÍREK A VILÁGBÓL

Ókori római bázis maradványait tárták fel Izraelben. <https://bzsh.hu/2024/02/21/okori-romaibazis-maradvanyait-tartak-fel-izraelben/>

A NÜB felhívása: Közösen és aktívan az új rasszizmus ellen! <https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/kozelet/a-nub-felhivasa-kozosen-es-aktivan-az-uj-rasszizmus-ellen>

A Claims Conference holokauszt túlélőknek járó életjáradékával kapcsolatban mi is közöljük a fontos tudnivalókat. <https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/tudnivalok-a-claims-conference-életjaradekaval-kapcsolatban>

Elek Tamás, Békés Glasz Imre és Boczor József és társaik maradványai kivégzésük 80. évfordulóján kerültek a francia történelem nagyjainak végső nyughelyére. <https://akibic.hu/2024/02/22/harom-magyar-zsido-ellenallot-is-ujratemettek-a-parizsi-panthenonban/>

Izraelben jelentést adtak ki a Hamasz szexuális bűncselekményeiről. <https://izraelinfo.com/2024/02/21/izraelben-jelentest-adtak-ki-a-hamasz-szexualis-buncselekményeirel/>

Egyiptom és Jordánia figyelmeztetése. <https://ujkelet.live/2024/02/22/egyiptom-es-jordania-figyelmeztetese/>

Csicsmann László: Benjamin Netanjahu politikai túlélése is múlik a háborún. <https://infostart.hu/kulfold/2024/02/21/csicsmann-laszlo-benjamin-netanjahu-politikai-tulelese-is-mulik-a-haborun>

Jelentés készült arról, a Hamász terroristái hogyan erőszakoltak meg embereket csoportosan, a saját családjuk előtt. https://hvg.hu/vilag/20240221_izrael_hamasz_haboru_szexualis_buncselekmény

Magyarország az egyetlen EU-tagország, amelyik nem állt ki az azonnali gázai humanitárius tűzszünet mellett. https://nepszava.hu/3225989_magyarország-az-egyetlen-eu-tagország-amelyik-nem-allt-ki-az-azonnali-gazai-humanitarius-tuzszunet-mellett

Könnyítéseket kapnak azok a diákok Izraelben, akik tartalékos katonák. <https://bzsh.hu/2024/02/21/konnyiteseket-kapnak-azok-a-diakok-izraelben-akik-tartalekos-katonak/>

Magyar parlamenti képviselők Izraelben. <https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/izrael/magyar-parlamentiképviselek-izraelben>

A nemzetközi közösség legfontosabb feladata ma a közel-keleti konfliktus eszkalációjának megelőzése, s ehhez fontos az, hogy az eltérő állásponton lévő szereplők is szóba álljanak egymással. <https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/szijasjarto-peter-azert-erkeztem-teheranba-hogy-megprobaljak-hozzajarulni-a-kozel-keleti-eszkalacio-elkerulesehez>

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) éves elemzése szerint. <https://akibic.hu/2024/02/20/az-oktober-7-i-terortamadas-masfel-hetig-volt-a-magyar-hirolvasok-figyelmének-fokuszaban/>

Félelem és rettegés északon. <https://izraelinfo.com/2024/02/21/felelem-es-retteges-eszakon/>

WSJ: A Hamász 3000 palesztin fogoly szabadon engedését követeli. <https://ujkelet.live/2024/02/22/wsj-a-hamasz-3000-palesztin-fogoly-szabadon-engedeset-koveteli/>

Különben Hitler győz. <https://magyarnarancs.hu/sorkoz/kulonben-hitler-gyoz-265797>

Lehetséges politikai tartalma miatt vizsgálják az izraeliek Eurovízióra nevezett dalát. <https://444.hu/2024/02/22/lehetseges-politikai-tartalma-miatt-vizsgaljak-az-izraeliek-euroviziora-nevezett-dalat>

Az izraeli válogatott barátságos mérkőzést játszik Debrecenben a magyar válogatott ellen. <https://bzsh.hu/2024/02/20/az-izraeli-valogatott-baratsagos-merkozest-jatszik-debrecenben-a-magyar-valogatott-ellen/>

Dr. Shemesh Assaf az idei Szentgyörgyi Albert Orvosi Díj jelöltjei között – szavazzunk rá! <https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/mazsihisz-hirek/dr-shemesh-assaf-az-idei-szentgyorgyi-albert-orvosi-dij-jeloltjei-kozott-szavazzunk-ra>

Az emberek joggal aggódnak, hogy mi lesz az ártatlan Palesztinokkal Gázában akiknek menekülniük kellett a háború elől. <https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/miert-nem-engedi-be-egyiptom-a-palesztin-menekulteket>

Anasztázia Gorbenko Katarban nyerte Izrael első világbajnoki érmét úszásban. <https://akibic.hu/2024/02/19/gazaban-fogva-tartott-gyerekkori-baratjanak-ajanlotta-tortenelmi-ermet-az-izraeli-uszo/>

Tovább folynak a harcok Gázában és az északi határnál. <https://izraelinfo.com/2024/02/22/tovabb-folynak-a-harcok-gazaban-es-az-eszaki-hatarnal/>

Hazatérés és sziréna, delegáció küldés Párizsba, és tüntetés Gázában. <https://ujkelet.live/2024/02/22/hazateres-es-szirena-delegacio-kuldes-parizsba-es-tuntetes-gazaban/>

Auschwitz mint egy derűs szanatórium díszlete. <https://jo.444.hu/2024/02/18/auschwitz-mint-egy-derus-szanatorium-diszlete>

A brazil elnök a holokauszthoz hasonlította a gázai háborút, Antony Blinken nem értett vele egyet. https://hvg.hu/vilag/20240221_G20_Blinken_Silva_talalkozo_Braziliavaros

